

H U Ö N E 18

Läntinen ylänurkka

Valdemar Melanko
Heinäkuu 1967

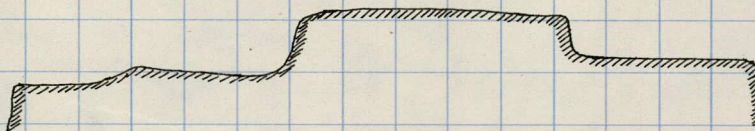
Huone 18
läntinen ylänurkka

Tutkimuksen kohteena oli huoneen 18 (Kuninkaansali) läntisen ylänurkan alue, joka ulottui myös huoneen 39 puolelle. Tutkittava alue jäi lounaisseinän osalta luotien 8 - 12 ja koko alueen osalta tasojen + 10 - 12 väliin.

Piirros 1 ja 2 1. Luoteisen muurin harja

Tutkimusvaiheessa muuri oli lähes 1,5 metrin osalta huoneen 18 lounaisseinän ydinmuurin pinnasta lukien purettu keskikohdaltaan noin tasolle + 10,55 ja molemmilta sivuilta noin tasolle + 10,30 niin että A.J. Nordenbergin piirustuksissa näkyvä linnan varsinainen muuri tällä kohdalla oli näkyvissä.¹ Alunperin tämä muuri ulottui luultavasti tasolle + 11 asti, minkä voi päätellä po. seinän ja lounaisseinän yhtymäkohdasta: Tasossa + 11 (+ 10,95) on lounaisseinässä nimittäin muuraussauma (1). Lisäksi luoteisseinään oletettavasti kuuluva ydinmuurin harmaakivinen osa (2) ei nouse tason + 11 yläpuolelle.

Varsinaisen muurin paksuus on arviolta 190 cm. Muurin harjassa oli tutkimusvaiheessa Nordenbergin aikaisen seinäosan tultua puretuksi arviolta 90 cm leveä ja 20 cm korkea kohoama, jonka reuna oli linnanpihan puoleisesta seinäpinnasta noin 30 cm ja huoneen 18 puoleisesta seinäpinnasta noin 70 cm päässä.

Tämä muuri on keskikohdaltaan muurattu tummista ja vaaleista tiilistä kovettunutta, väriltään vaaleata kalkkilaastia käyttäen. Jotkut tiilistä olivat palaneet mustiksi. Muurista otettiin talteen mitoiltaan 27,8 x 13,5 x 10,0 cm kokoinen tiili, jonka sivussa oli urat ja koiran jäljet. Muuriharjan kolmessa keskimmäisessä tiilissä oli tumma raja (3), joka luultavasti osoittaa lounaismuuriin kuuluneen tiiliseinän pintaa. Huoneen 18 puolella on noin 70 cm leveä

Piirros 2(3)

1. A.J. Nordenberg, Tavastehus slott, Plan och fasad av taket, skärningar av nordost- och sydostflygeln 1726.

Piirros 2(4)

hiililaastivyöhyke (4). Laasti on karkeata ja hiilen palaset tavvalista suuremmat. Linnanpihan puolella on taas noin 20 cm leveä savilaastivyöhyke (5). Kuinka syvälle hiili- ja savilaasti muurissa tutkittavalla kohdalla ulottuvat, ei ole selvitetty.

Piirros 2(6)

Tiilimittoja:	28,3	x	14,0	x	9,8	cm
	28,9	x	13,8	x	?	cm
	28,6	x	14,2	x	10,2	cm
	28,6	x	14,0	x	9,2	cm
	?	x	14,0	x	?	cm
	29,8	x	15,0	x	?	cm
	28,2	x	13,5	x	9,8	cm

Piirros 1

2. Lounaisseinä

ks. Valokuva
12.7.1967

Tutkimusvaiheen alussa oli lounaisseinä luoteisseinän yhtymäkohdan yläpuolella luodin 10 molemmin puolin paikoin noin 3 cm paksun hiililaastislammauksen peitossa. Slammaus oli siloteltu epätasaista seinäpintaa myötäileväksi. Kun slammaus tutkimusvaiheen aikana jouduttiin poistamaan, löytyi sen alta kaksi horisontaalista muuraussaamaa, joista toinen oli tasossa + 10,95 ja toinen tasossa + 11,66.

Piirros 1 (1)

Välittömästi tason + 10,95 muuraussauman (1) alapuolella luotien 9 ja 10 välissä on noin 15 cm paksuinen kerros rapautunutta tiiltä. Tämän alapuolella oleva muuri on tehty epäsäännöllisistä harmaakivistä ja tiilenkappaleista. Laastina on käytetty käsissä murenevaa, ~~kalkkilaastia~~ hienorakeista, väriltään valkoista kalkkilaastia. Luodin 10 kohdalla tason + 10,95 muuraussaama häviää; tällä kohdalla lounaisseinästä ulkonee noin 40 x 20 cm kokoinen harmaakivi (2), joka luultavasti kuuluu luoteisseinän ydinmuuriin. Muuraussaama jatkuu taas noin 45 cm matkan kunnes se luodin 11 paikkeilla jälleen päättyy harmaakiveen.

Tasojen + 10,95 ja + 11,66 välinen muuriosa on murattu epäsäännöllisistä harmaakivistä vaaleankellertävällä kalkkilaastilla. Samaa laastia esiintyy myös käytävän 39 a lattiassa. Luodin 9 molemmin puolin on laasti kovempaa ja tummempaa; kysymyksessä on luultavasti sekundäärinen paikka. Luodin 10 paikkeilla muuraus on varsin epämääräistä; seassa on tällä kohdalla myös tiilen kappalei-

ta. Syvemmällä muurissa on kuitenkin samaa laastia kuin tason + 10,90 rapautuneen tiilikerroksen alapuolella olevassa muurissa, mikä antaa olettaa, että alkuperäinen lounaisseinä on ollut yhtä korkea kuin linnan kaakkoinen ulkoseinä aikoinaan eli ulottunut tasoon + 11,60 asti. Luodin 11 kaakkoispuolella tasossa + 11,45 on pintamuurauksessa lappeella olleen tiilen jälki (8).
Tason + 11,66 muuraussauma (7), joka samalla osoittaa lounaismuurin sisällä olevan käytävän 39 a seinän alapintaa, ulottuu po. käytävästä huoneeseen 39 johtavan oviaukon luoteisreunasta luotiin 10 saakka. Tämän jälkeen muuraussauma on noin 60 cm matkan varsin epämääräinen. Luodista 10,60 muuraussauma jatkuu tasossa + 11,52 ainakin luotiin 11,55 saakka. Mitään vertikaalista muuraussaumaa ei tutkittavalla alueella ollut näkyvissä. Luodin 10 kohdalla tasossa + 11,20 noin 15 cm syvällä seinässä oli arviolta 10 cm pituinen ja muutaman cm paksuinen lahonnut puupala (9).

Piirros 1(7)